

## СОБРАНИЕ НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

Врз основа на членот 75, ставови 1 и 2 од Уставот на Република Северна Македонија, претседателот на Република Северна Македонија и претседателот на Собранието на Република Северна Македонија издаваат

### УКАЗ ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ЈАВНИТЕ ПАТИШТА (\*)

Се прогласува Законот за дополнување на Законот за јавните патишта<sup>(\*)</sup>, што Собранието на Република Северна Македонија го донесе на седницата одржана на 29 декември 2025 година.

Бр. 08-7376/1  
29 декември 2025 година  
Скопје

Претседател на Република  
Северна Македонија,  
Гордана Сиљановска Давкова, с.р.

Претседател  
на Собранието на Република  
Северна Македонија,  
Африм Гаши, с.р.

### ЗАКОН ЗА ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ЈАВНИТЕ ПАТИШТА (\*)

#### Член 1

Во Законот за јавните патишта („Службен весник на Република Македонија“ број 84/2008, 52/2009, 114/2009, 39/10, 124/10, 23/11, 53/11, 44/12, 168/12, 163/13, 187/13, 39/14, 42/14, 166/14, 44/15, 116/15, 150/15, 31/16, 71/16 и 163/16 и „Службен весник на Република

(\*) Со овој закон се врши усогласување со Директивата 2010/40/EЗ на Европскиот Парламент и на Советот од 07 јули 2010 година за рамката за воведување на интелигентни транспортни системи во патниот сообраќај и за интерфејси со останатите видови на сообраќај (CELEX бр.32010L0040), Директивата 2023/2661 на Европскиот Парламент и на Советот од 22 ноември 2023 година за изменување на Директивата 2010/40/EУ за рамката за воведување на интелигентни транспортни системи во патниот транспорт и за интерфејси со другите видови транспорт (CELEX бр. 32023L2661), Делегираната регулатива (ЕУ) 885/2013 на Комисијата од 15 мај 2013 година за дополнување на Директивата 2010/40/EУ на Европскиот парламент и на Советот (Директива за ИТС) во однос на обезбедувањето на информативни услуги за безбедни и сигурни паркинг места за камиони и комерцијални возила (CELEX бр.32013R0885), Делегираната регулатива (ЕУ) 886/2013 на Комисијата од 15 мај 2013 година за дополнување на Директивата 2010/40/EУ на Европскиот парламент и на Советот во однос на податоците и постапките за обезбедувањето, каде што е можно, минимални универзални информации за сообраќајот поврзани со безбедноста на патиштата бесплатно за корисниците (CELEX бр.32013R0886), Делегираната регулатива (ЕУ) 2017/1926 на Комисијата од 31 мај 2017 година за дополнување на Директивата 2010/40/EУ на Европскиот парламент и на Советот во однос на обезбедувањето на информативни услуги за мултимодални патувања во рамки на ЕУ (CELEX бр.32017R1926), Делегираната регулатива (ЕУ) 2022/670 на Комисијата од 2 февруари 2022 година за дополнување на Директивата 2010/40/EУ на Европскиот парламент и на Советот за обезбедување услуги за информации за сообраќај во реално време ширум ЕУ (CELEX бр.32022R0670), Делегираната регулатива (ЕУ) 2024/490 на Комисијата од 29 ноември 2023 година за изменување на Делегираната регулатива (ЕУ) 2017/1926 за дополнување на Директивата 2010/40/EУ на Европскиот парламент и на Советот во однос на обезбедувањето информации за мултимодални патувања во рамките на ЕУ (CELEX бр.32024R0490).

Северна Македонија“ број 174/21, 253/23, 224/24 и 135/25) во член 4 по точката 33 се додаваат 17 нови точки 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49 и 50, кои гласат:

„34. Интелигентни транспортни системи (во натамошниот текст: ИТС) се системи со кои се интегрираат информатичките и комуникациските технологии во патната инфраструктура и возилата, со цел да се подобри ефикасноста, безбедноста и одржливоста на патната мрежа на јавните патишта. ИТС ја вклучуваат инфраструктурата, возилата и корисниците на ИТС и се применуваат во управувањето со сообраќајот и мобилноста, управувањето со сообраќајни инциденти, како и за поврзување со други видови на транспорт;

35. Интероперабилност на ИТС е можност на ИТС и основните деловни процеси за размена на податоци и за споделување информации;

36. Апликација за ИТС е оперативен инструмент за примена на ИТС;

37. Услуга за ИТС е користење апликација за ИТС преку добро дефиниран организациски систем кој придонесува кон зголемување на безбедноста на патниот сообраќај, заштита на корисниците, унапредување на превозот на патници и товар, ефикасност и зголемување на протокот на сообраќајот на патиштата;

38. Давател на услуги за ИТС е правно или физичко лице кое дава услуги за ИТС;

39. Корисник на ИТС е физичко или правно лице кое користи апликација и/или услуга за ИТС, вклучувајќи ги сите корисници и оператори на патната инфраструктура, управители на возни паркови и оператори на итни служби;

40. Интерфејс е дигитална точка на поврзување што овозможува комуникација и размена на податоци меѓу различни субјекти на патната инфраструктура, возилата и корисниците на ИТС;

41. Компатибилност е општа можност на еден уред или систем да работи со друг уред или систем без модификации;

42. Континуитет на услуги е обезбедување непречени и континуирани услуги за ИТС на патната мрежи;

43. Податоци за патот се податоци за карактеристиките на патната инфраструктура, вклучително и поставената сообраќајна сигнализација и опрема и нивните пропишани технички карактеристики, како и информација за полнење на електрични возила и надополнување со други алтернативни горива;

44. Податоци за сообраќајот се постојни податоци и податоци во реално време за карактеристиките на сообраќајните токови на патната мрежа;

45. Податоци за патувањето се основни податоци како што се возниот ред, тарифите за јавен транспорт и други релевантни податоци за патувањето коишто се потребни за да се обезбедат информации за мултимодален транспорт, пред и во текот на патувањето, со што ќе се олесни планирањето, резервирањето и приспособувањето на патувањето;

46. Спецификации за ИТС се технички и функционални описи со кои се утврдуваат техничките карактеристики на ИТС уредите;

47. Кооперативни ИТС (во натамошниот текст: К-ИТС) се системи кои овозможуваат поврзување меѓу возила, поврзување на возила со патната инфраструктура и кои им овозможуваат на учесниците во патниот сообраќај и на институциите кои управуваат со патиштата да разменуваат информации и да ги користат за координирано управување со сообраќајот;

48. Национална пристапна точка (во натамошниот текст: НПТ) е единствено место за дигитален пристап на корисниците до податоци за патиштата, сообраќајот и патувањата. Националната пристапна точка претставува дигитален интерфејс каде што се содржани статички податоци за патишта, динамички податоци за состојбата на патот и податоци и

информации за сообраќајот, заедно со релевантните метаподатоци и се достапни за корисниците за повторна употреба, како и ажурираните податоци од Министерството за транспорт, домашни и странски превозници кои вршат превоз на патници или стока согласно со прописите од областа за превоз во патниот сообраќај, Јавното претпријатие, општините односно Градот Скопје, правно лице давател на услуги согласно со членот 64 од овој закон, Министерството за внатрешни работи, правните лица кои вршат одржување на јавните патишта и Министерство за финансии – Царинска управа на Република Северна Македонија;

49. Знаци со променлива содржина (во натамошниот текст: ЗПП) се сообраќајни знаци за контрола на сообраќајот на кои може да се прикажат една или повеќе алтернативни пораки, во согласност со прописите за сообраќајни знаци, опрема и сигнализација на патот;

50. Национална стратегија за Интелигентни транспортни системи (ИТС) е стратешки документ за имплементација на ИТС и ги содржи клучните цели, временски планови и активности за унапредување на безбедноста, мобилноста, ефикасноста и одржливоста на патниот и железничкиот транспорт и сообраќај.“.

## Член 2

По членот 14 се додава нов член 14-а, кој гласи:

### „Член 14-а

(1) Националниот центар за управување со сообраќајот (во натамошниот текст: „НЦУС“) е одговорен за следење, надзор и управување на сообраќајот и мобилноста на државните патишта и обезбедување информации за корисниците на патот во врска со состојбата на патиштата, сообраќајот и патувањата.

(2) НЦУС особено ги врши следниве работи:

- собирање, анализа и обработка на податоци за обемот на сообраќај на државните патишта,
- собирање, анализа и обработка на статички и динамички податоци за државните патишта,
- анализирање и планирање на мобилноста и сообраќајот на државните патишта,
- следење и надзор на функционирањето на сообраќајот на државните патишта,
- воведување и управување на систем за управување и водење на сообраќајот на национално ниво,
- следење, надзор и управување на сообраќајот во тунели на државните патишта,
- учествува во одлучување за воведување итни, времени и/или други потребни мерки за управување и водење на сообраќајот на државните патишта (забрани или пренасочувања на сообраќај, затворање на патни делници и слично) во соработка со други надлежни органи како Министерството за внатрешни работи, Министерство за транспорт - Државен инспекторат за транспорт, Дирекцијата за заштита и спасување, Армијата на Република Северна Македонија, општините, Градот Скопје и други надлежни институции согласно со закон,
- информирање на јавноста за состојбата, сообраќајот и безбедноста на државните патишта,
- прибирање податоци од други надлежни институции за условите на сообраќајот, за временските прилики, за настанати сообраќајни незгоди на државните патишта, за настанати несреќи и за други податоци поврзани со сообраќајот на државните патишта,
- управување со НПП,

- водење постапки и процеси за собирање, обработка, пристап и одржување на податоците и метаподатоците за патиштата, сообраќајот и патувањата во НПП,
- учество во олеснување на прекугранично усогласување и интероперабилност на решенијата за ИТС и К-ИТС,
- координирање на работите со други центри за управување на сообраќајот кои се во надлежност на општините и Градот Скопје,
- известување на надлежни институции за информации и останати податоци за сообраќај при настанување на сообраќајни незгоди и ризици за настанување на други сообраќајни несреќи на државните патишта,
- учество во меѓународно планирање и управување на сообраќајот и мобилноста на TEN-T патната мрежа и
- координирање на други работи поврзани со управувањето на сообраќајот и мобилноста на државните патишта.

(3) НЦУС е посебна организациона единица во рамките на структурата на Јавното претпријатие.

(4) Во извршувањето на задачите на НЦУС од ставот (2) на овој член, Јавното претпријатие соработува со Министерството за внатрешни работи во врска со обемот и начинот на собирање податоци и информации и нивно споделување со јавноста, како и за начинот на кој ќе се управува со сообраќајот на државните патишта.

### Член 3

Во член 52 во ставот (1) по зборовите: „сообраќајна сигнализација“ се додаваат зборовите: „вклучително и знаци со променливи пораки (ЗПП).“

Во ставот (2) по зборовите: „сообраќајна сигнализација“ се додаваат зборовите: „вклучително и знаци со променливи пораки (ЗПП).“

Во ставот (3) по зборовите: „сообраќајна сигнализација“ се додаваат зборовите: „вклучително и знаци со променливи пораки (ЗПП).“

Во ставот (5) по зборовите: „сообраќајна сигнализација“ се додаваат зборовите: „вклучително и знаци со променливи пораки (ЗПП).“

### Член 4

Во член 54 по ставот 1 се додава нов став (2), кој гласи:

„(2) Информации и податоци поврзани со условите во сообраќајот, времето, состојбата на патиштата и прекините и пренасочувања на сообраќајот, ќе бидат достапни и обезбедени до и од НЦУС.“

### Член 5

По член 54-а се додава нова глава, нов наслов и три нови члена 54-б, 54-в и 54-г, кои гласат:

## „VI-Б ИНТЕЛИГЕНТНИ ТРАНСПОРТНИ СИСТЕМИ (ИТС)“

### Член 54-б

(1) Планирањето, проектирањето, имплементацијата, одржувањето и развојот на ИТС на територијата на Република Северна Македонија е во согласност со Стратегијата за развој и одржување на државните патишта од членот 13 од овој закон, како и согласно со одредбите содржани во овој закон и прописите донесени врз основа на овој закон.

(2) При имплементирање на ИТС, К-ИТС, односно апликациите за ИТС и услуги, Јавното претпријатие, општините односно Градот Скопје, правните лица за одржување на јавните патишта како и домашните и странските превозници кои вршат превоз на патници или стока согласно со прописите од областа на превоз во патниот сообраќај, правното лице давател на услуги согласно со членот 64 од овој закон, Министерството за внатрешни работи, Министерството за финансии – Царинска управа на Република Северна Македонија, ги применуваат принципите од ставот (3) на овој член, согласно со потребите на сите корисници на ИТС.

(3) Надлежните органи, институции и правните лица од ставот (2) на овој член, како и правните лица кои развиваат, применуваат и имплементираат услуги за ИТС, К-ИТС и апликации за ИТС, давателите на услуги за ИТС, К-ИТС и апликации за ИТС и корисниците на ИТС, при изборот и имплементацијата на ИТС, К-ИТС и апликации за ИТС и услуги, ги применуваат следниве принципи соодветно:

- ефективност – решавање на клучни предизвици кои влијаат врз транспортот во Република Северна Македонија, односно намалување на застојот во транспортот, намалување на емисиите на гасови, зголемување на енергетската ефикасност на транспортот, постигување повисоко ниво на безбедност и заштита на корисниците на ИТС, вклучително и ранливите групи на корисници во сообраќајот на патиштата (пешаци, велосипедисти и моторциклисти),

- ефикасно трошење – оптимизирање на соодносот на трошоците со резултатите што се мерат преку остварување на целите,

- пропорционалност – обезбедување различни нивоа на квалитет на услугите за ИТС што може да се постигне и нивна имплементација, имајќи ги предвид локалните, регионалните, националните и европските карактеристики на мрежите, доколку е тоа применливо,

- промовирање континуитет на К-ИТС и ИТС услуги – имајќи ја предвид потребата од услуги за ИТС со земјите членки на Европската Унија, посебно во трансевропската патна мрежа, и каде што е можно континуитет на услугите треба да се обезбеди на ниво приспособено на карактеристиките на мрежите што ги поврзуваат земјите, регионите, и градовите со руралните области, соодветно,

- обезбедување интероперабилност – означува дека ИТС и деловните процеси можат да разменуваат податоци и информации, со цел ефективно вршење услуги за ИТС,

- промовирање ретроактивна компатибилност – функционирање на ИТС со постојните системи кои служат за истата цел без да се загрози развојот на нови технологии, доколку е тоа применливо,

- почитување на постојната национална инфраструктура и карактеристики на патната мрежа, односно природните разлики меѓу карактеристиките на патните мрежи, особено обемот на сообраќај и условите на патот поврзани со временските услови,

- промовирање еднаков пристап – да не се попречува пристапот до апликации и услуги за ИТС за ранливите групи корисници во сообраќајот на патиштата (пешаци, велосипедисти и моторциклисти) и да не се дискриминираат во смисла на таквиот пристап,

- промовирање зрелост – врз основа на процена на ризик да се прикаже издржливоста на иновативните ИТС постигната преку соодветно ниво на техничка софистицираност и оперативна употреба,

- одредување реално време и локација – користење сателитска инфраструктура или каква било друга технологија што овозможува еднакво ниво на точност за апликации и услуги за ИТС кои бараат глобално, непрекинато, точно и прецизно одредување време и локација,

- овозможување интермодалност – координација на различни видови на транспорт во имплементацијата на ИТС и К-ИТС, онаму каде што е соодветно и

- почитување конзистентност – почитување на постојните принципи и стандарди на Европската Унија кои се применливи за ИТС и К-ИТС.

(4) При креирањето, примената и користењето на ИТС, К-ИТС и апликации за ИТС од страна на надлежните органи, институции и правните лица од ставот (2) на овој член, користењето и обработката на личните податоци мора да биде во согласност со прописите од областа на заштитата на лични податоци, како и прописите од областа на електронските комуникации.

#### Член 54-в

(1) За развој и имплементација на ИТС во Република Северна Македонија, Владата на Република Северна Македонија донесува Национална стратегија за ИТС за период од 10 години.

(2) Националната стратегија за ИТС ја изготвува и ја предлага Министерството за транспорт.

(3) За спроведување на Националната стратегија за ИТС, Министерството за транспорт изготвува годишни програми со конкретни активности и субјекти за нивна реализација и истите ги предлага до Владата на Република Северна Македонија за нивно донесување.

(4) Доколку се утврди потреба од измена на Националната стратегија за ИТС пред истекот на периодот од 10 години, Министерството за транспорт изготвува соодветни измени на Стратегијата и истите ги предлага до Владата на Република Северна Македонија за нивно донесување, во рамки на периодот од ставот (1) на овој член.

(5) Министерството за транспорт води Регистар на податоци за ИТС и К-ИТС и апликации за ИТС и за правните лица кои развиваат, применуваат и имплементираат услуги за ИТС, К-ИТС и апликации за ИТС во електронска форма (во натамошниот текст: Регистарот за ИТС). Податоците од Регистарот за ИТС се јавно достапни.

(6) Министерството за транспорт поднесува извештај до Владата на Република Северна Македонија за имплементација на ИТС, К-ИТС и апликации за ИТС и остварениот напредок во областа на ИТС, најмалку еднаш на две години.

(7) За потребите на изготвување на извештајот од ставот (6) на овој член, Министерството за транспорт може да побара информации за имплементација на услугите за ИТС и К-ИТС или апликации за ИТС од надлежните органи, институции и правните лица од членот 54-б став (2) од овој закон, како и од правните лица кои развиваат, применуваат и имплементираат услуги за ИТС, К-ИТС и апликации за ИТС и давателите на услуги за ИТС и К-ИТС и апликации за ИТС, вклучително и за обемот на корисници на индивидуални апликации и услуги.

(8) Министерството за транспорт соработува со надлежните органи, институциите и правните лица од членот 54-б став (2) од овој закон, како и со надлежни органи и институции од други земји, за политиките и стандардите за ИТС.

(9) Содржината и начинот на водење на Регистарот за ИТС од ставот (5) на овој член, ги пропишува министерот за транспорт.

#### Член 54-г

(1) За услугите за ИТС, К-ИТС и апликациите за ИТС се применуваат националните ИТС стандарди кои се прифатени и објавени согласно со прописите од областа на стандардизацијата, како и ИТС стандардите кои се утврдени и објавени согласно со прописите на Европската Унија од страна на Европскиот Комитет за стандардизација (CEN), објавени во форма на листа, на веб-страницата на Министерството за транспорт.

(2) За да се обезбеди усогласеност и интероперабилност на ИТС на територијата на Република Северна Македонија со земјите членки на Европската Унија, услугите за ИТС, К-ИТС и апликациите за ИТС мора да ги исполнуваат минималните технички и функционални барања од спецификациите утврдени со ИТС стандардите од ставот (1) на овој член, согласно со прописот од ставот (3) на овој член.

(3) Минималните технички и функционални спецификации за услугите за информации за мултимодални патувања, услугите за информации за сообраќај во реално време, информациите за безбедноста на сообраќајот на патиштата кои се бесплатни за корисниците, интероперабилноста за е-повик, услугите за информации за безбедни и сигурни паркинзи за товарни возила, поставувањето и примената на К-ИТС од ставот (2) на овој член, ги пропишува министерот за транспорт.“.

#### Член 6

Подзаконските акти предвидени согласно со одредбите од овој закон, ќе се донесат најдоцна во рок од една година од денот на влегувањето во сила на овој закон.

#### Член 7

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Северна Македонија“.